

Inclusió i diversitat en l'educació (INDIE)

El projecte Inclusió i diversitat en l'educació (INDIE) és patrocinat i coordinat pel British Council i hi participen onze països de l'Europa Occidental subdividits en tres grups de treball. El projecte va començar el març del 2007 i s'acabarà el març del 2011. De cada país hi participen entre dos i cinc centres educatius. Cada centre té a més un grup d'entre deu i vint joves líders i un coordinador o coordinadora del projecte, i té el suport de la direcció del centre. Les autoritats educatives rellevants de cada país (nacionals, regionals o locals) han demostrat el seu compromís amb el projecte facilitant la seva experiència en la coordinació i de vegades aportant-hi fons addicionals, encara que limitats.

Els objectius principals del projecte són:

- Desenvolupar les millors pràctiques i directrius compartides pels responsables polítics i els directors de centres per a la creació i el desenvolupament de centres d'inclusió cultural.
- Desenvolupar i expressar la veu de l'estudiant per mitjà d'una carta que es farà a través de projectes i activitats.

El context més ampli el proporciona l'augment a Europa en els últims anys del nombre de migrants de regions de fora d'Europa, incloent-hi els sol·licitants d'asil i els immigrants econòmics, i també l'augment dels nivells de migració entre els països d'Europa, un aspecte de l'ampliació de la Unió Europea. L'impuls inicial per al projecte va ser compartir l'experiència de com els països han fet front a una població estudiantil cada vegada més diversa, i com han abordat els problemes del racisme i la xenofòbia i les estratègies desenvolupades per promoure la diversitat en l'educació.

En aquest sentit, el projecte INDIE també s'ha de considerar en el context de les recents iniciatives europees en l'àmbit de la inclusió i la diversitat en educació, incloent-hi el *Llibre verd sobre immigració i mobilitat: reptes i oportunitats dels sistemes educatius de la UE*.

El desenvolupament del projecte

Inicialment, el projecte INDIE va sorgir dels projectes locals de països com Itàlia i Espanya. Sobre la base d'aquestes experiències es va considerar que el British Council podria exercir un paper en l'intercanvi de bones pràctiques respecte a la diversitat i la inclusió, especialment tenint en compte la història relativament llarga amb què el Regne Unit va tractar amb una població estudiantil cada vegada més diversa després de la Segona Guerra Mundial. Per a això, el British Council va reunir els socis a Roma el març del 2007, lloc on es va posar en marxa oficialment el projecte INDIE. En la reunió es va acordar que el projecte hauria de treballar a tres nivells: el dels responsables polítics, el dels directors dels centres i el dels mateixos alumnes. La idea era que mentre que els responsables polítics i els caps podrien proporcionar una experiència, i influir potencialment en la política i el canvi sistemàtic, els centres i els alumnes, que es va anomenar «líders joves», tindrien un paper

fonamental a l'hora d'ajudar a donar forma als temes, així com en la defensa de la diversitat i la inclusió dins dels seus centres. La formació dels joves líders es va dur a terme entre el setembre i el desembre del 2007 i hi van participar entre 20-50 joves líders a cada país.

La idea de l'elaboració d'una carta que s'havia plantejat en la reunió de Roma va començar a agafar més forma durant aquest temps. Els joves líders van tornar als seus centres i es van dur a terme algunes investigacions i discussions amb els seus companys com a base per a l'elaboració d'una carta.

CARTA EUROPEA DE LA JUVENTUD SOBRE INCLUSIÓN Y DIVERSIDAD EN LA EDUCACIÓN

1. Tanto los alumnos como toda la comunidad educativa deberían aprender a apreciar las diferencias entre religiones, culturas, orientación sexual, dentro de la escuela, incluso cuando la opinión de unos vaya en contra de las creencias de otros.
2. Los jóvenes deberían lograr que se escuchen sus voces y opiniones cuando se toman decisiones que les afectan, por ejemplo, dotando a los consejos de estudiantes o similares, de una voz eficaz y poderosa. Estos consejos deberían desempeñar una misión de asesoramiento en las escuelas.
3. En el currículo escolar, los alumnos deberían tener la posibilidad de aprender la diversidad cultural.
4. Las escuelas deberían ofrecer a sus alumnos la posibilidad de compartir experiencias con su entorno, lo que fomentaría la comunicación y la integración.
5. Las escuelas deberían educar a la persona globalmente, para que su desarrollo académico, emocional, físico y moral alcance todo su potencial.
6. Las escuelas deberían proporcionar nuevas formas de enseñanza y aprendizaje para ayudar a cada persona a aprender adecuadamente. Por ejemplo con cursos impartidos por profesionales especialistas en aprendizaje intercultural que permitan a los estudiantes enriquecerse con su experiencia y pasión.
7. Las escuelas deberían ofrecer perspectivas a un abanico más amplio de culturas y religiones, así como un aprendizaje de idiomas más diverso.
8. Las escuelas deberían proporcionar mentores para ayudar a los nuevos alumnos, a los alumnos extranjeros recién llegados y a los estudiantes con necesidades educativas especiales a integrarse en el grupo. Por ejemplo, mediante sesiones adicionales que ayuden a estos estudiantes extranjeros a aprender el idioma de la mayoría, a la vez que preservan su idioma materno, y también garantizando que las necesidades especiales de los estudiantes se satisfagan a través del entorno escolar y en el marco del currículo.
9. Proporcionar una formación al personal docente que garantice que los profesores puedan abordar los problemas de los estudiantes de una manera culturalmente sensible y proporcionar un incremento en el número de profesores de diferente procedencia étnica.

La carta es va acordar durant una conferència de tres dies celebrada a Brussel·les el febrer del 2008. En la reunió també es va iniciar el procés de desenvolupament de projectes específics que es duran a terme a l'escola per aconseguir els objectius de la carta. Els països foren dividits en tres grups d'autoselecció dels centres i dins de cada grup es va decidir quins serien els projectes.

Taula 1. INDIE grups per països

Grup 1	Grup 2	Grup 3
Espanya	Bèlgica	Països Baixos
Portugal	Itàlia	Alemanya
Escòcia	Anglaterra	Gal·les
Grècia	Malta	

Els criteris inicials de selecció dels projectes són els següents:

- Involucrar els joves líders.
- Canviar alguna cosa.
- Ser rellevants per a les escoles de tot el clúster.

Els projectes no cobreixen tot l'espectre de problemes que afronta la inclusió i la diversitat a través de les escoles de cada grup, però sí que inclouen qüestions clau identificades pels líders joves com d'una importància comuna, incloent-hi els temes de la veu dels alumnes en els consells escolars, la consciència de la diversitat entre els professors i alumnes, les iniciatives per promoure la diversitat i el paper de la mentoria en el suport a la inclusió dels estudiants minoritaris.

El projecte INDIE també va haver de superar alguns reptes, que inclouen els temes de comunicació entre les escoles, la necessitat de fer atenció als projectes basats en el centre i, en alguns casos, els reptes relacionats amb assegurar el suport en l'àmbit nacional per als projectes.

Avaluació

Després de l'execució dels projectes, el professor Leon Tikly de la Universitat de Bristol i Nargis Rashid de Birmingham City Council es van encarregar de reunir els resultats i punts d'aprenentatge en directrius sobre bones pràctiques per fer-ne més difusió. Aquestes directrius tenen per objecte proporcionar als responsables de polítiques i directors d'escola un marc pràctic i exemples de bones pràctiques per ajudar a encarar els reptes de la inclusió i la diversitat en l'educació. En concret, les directrius fan suggeriments sobre com les escoles poden:

- Elevar el rendiment de tots els alumnes.
- Respectar i celebrar la diversitat.
- Promoure la veu dels estudiants.
- Incorporar les millors pràctiques en els seus processos de millora i autoavaluació a fi que aquestes pràctiques siguin sostenibles a llarg termini.

Aquestes directrius INDIE per a la inclusió i diversitat a les escoles s'han completat, i la tasca pendent del projecte INDIE és difondre'l entre una audiència àmplia. Encara que se suggereix que les directrius es basen en l'evidència internacional i, per tant, són aplicables en l'àmbit general en tota una gamma de contextos dels països, és important tenir en compte que no hi ha dos països iguals i que el mateix pot dir-se dels centres i estudiants. Per tant, els detalls del que funciona amb relació a cada aspecte del model poden diferir d'un país a un altre, o d'una escola o aula a una altra. Les directrius serveixen per incloure una visió general dels contextos polítics més amplis als països coberts per les directrius i, sempre que sigui possible, una sèrie d'exemples extrets dels centres en aquests països. En lloc d'oferir una llista de comprovació simple o un model de projecte, les directrius estan concebudes com a punt de partida per a la discussió i el debat.

Conclusions

El projecte INDIE ha fet una diferència significativa per als individus involucrats en el projecte (els joves i els professors) i ha ajudat a canviar els centres i l'experiència en ells dels alumnes de famílies d'immigrants i no immigrants.

«El projecte INDIE és realment important per al meu centre i per a tots els centres de tot el món. INDIE motiva els joves a pensar i posar en relleu les qüestions que els fan veure el món que els envolta i arribar a ser més madurs.» (Jove líder INDIE, Portugal)